

Матеріали ІПГ « До річниці визволення Тернополя »
на тему « Не згасне у віках слава про героїв , які
визволяли Тернопіль»

Мета : розкрити події визволення Тернополя та нашого краю від німецьких окупантів, ознайомити із героями- визволителями, виховувати патріотизм, об»активне ставлення до дійсності.

69-а річниця - визволення Тернополя від німецько-фашистських загарбників

Скільки ненароджених дітей? А скільки сиріт та вдів?

Чотири роки... Тридцять чотири тисячі годин!.. Від Москви до Берліна - дві тисячі шістсот кілометрів. Мільйони загиблих...

Усе далі й далі відходять трагічні роки Другої світової, та щороку у весняні дні ми знову й знову згадуємо тих, хто не повернувся, хто поклав життя за визволення села, містечка, країни...

У квітні 1944 року розпочалася операція з визволення міста та області, у якій були задіяні війська 1-го Українського фронту під командуванням маршала Радянського Союзу Жукова, зокрема, у складі 60-ї армії генерала Черняховського, стрілецьких і танкових корпусів, артилерійських дивізій, 2-ої повітряної армії... Окремим військовим частинам, з'єднанням, які відзначилися у боях за місто, наказом Верховного Головнокомандувача від 26 квітня 1944 року присвоєно назви Тернопільських. Посмертно присвоєно звання Героїв Радянського Союзу Григорію Танцорову, Миколі Гавришку та Олександрю Максименку, які загинули у боях за місто.

15 квітня 1944 року війська 1-го Українського фронту повністю оволоділи містом в результаті військової Проскурівсько- Чернівецької операція, важливим залізничним вузлом і сильним оборонним пунктом німецької армії на Львівському напрямку.

Оточений тут фашистський гарнізон із рештків чотирьох німецьких дивізій і окремих частин загальною чисельністю 16000 чоловік був повністю знищений, а 2400 солдатів і офіцерів здалися у полон.

У ході операції захоплено трофеї: танків і самохідних установок - 35, пушок різного калібру - 85, мінометів - 125, кулеметів - 400, автомашин - 50 та іншу бойову техніку.

Під час боїв за Тернопіль, за різними даними істориків, загинуло від 25 тисяч до 47 тисяч бійців Червоної армії. Під час штурму було зруйновано майже 2500 споруд, решта пошкоджені.

Як стверджують фахівці, у боях за місто фашисти використовували нестандартні засоби оборони. Зокрема, розгалужена залізнична мережа навколо Тернополя стала місцем дислокації бронепοїзда Рап2ег2и£-11, що своїми гарматами у березні підтримував контрудар німців, які змогли відкинути частину Червоної армії від Тернополя до сіл Байківців та Романівки.

За переконанням істориків, тернопільська битва за тривалістю боїв, їх напруженістю, використанням бойової техніки, людськими жертвами в ході вуличних боїв не має навіть приблизних аналогів в історії визволення України.

Звільнення від німецької окупації. Відновлення радянської влади в нашому краї. У березні 1944 р. радянська армія, визволивши Правобережну Україну, вступила на територію області. Наступ головних сил І Українського фронту розпочався 4 березня 1944 р.

5 березня радянські війська визволили Збараж, Вишнівець, Ланівці і 200 населених пунктів краю. Здійснюючи обхідний маневр, війська 19 березня оволоділи Кременцем, 23 березня було звільнено м.Копичинці, Тереховлю, . Микулинці та інші. **24 березня** бронетанкові війська генерала М.Катукова оволоділи м.Чортків, а 25 березня німці залишили м.Заліщики.

Тернопіль мав велике стратегічне значення для гітлерівської армії. Тому в районі міста фашисти зосередили значні сили, а місто перетворили у військову фортецю.

Визволення міста покладалось на війська 60-ї, 1-ї, 3-ї гвардійських армій і 4-ї танкової армій. Здійснивши важкий марш по бездоріжжю, радянські війська оточили навколо Тернополя фашистський гарнізон з 12 тис. солдат. На озброєнні гарнізону було 145 гармат.

Зав'язалися жорстокі бої за кожну вулицю та кожен дім міста. 9 березня 1944 р. Більш як півмісяця тривали запеклі бої з оточеним ворогом. 12 квітня після артилерійської підготовки і удару авіації почався штурм центральної частини міста. 15 квітня головні сили ворожого гарнізону були знищені.

У боях за міста і села Тернопільщини відзначилися тисячі солдатів і офіцерів всіх національностей. Керували бойовими операціями відомі радянські воєначальники: А.Гречко, М.Каманін, С.Красовський, П.Курочкін, Л.Лелюшенко, І.Людніков, П.Рибал, І.Черняховський, М.Катуков та інші. За героїзм, виявлений у боях за визволення Тернопільщини 12 солдатів та офіцерів були удостоєно звання Героя Радянського Союзу.

15 квітня Москва салютувала на честь визволення Тернополя.

Громадськість і представники влади відзначили цей день покладанням квітів до могил воїнів-визволителів на Микулинецькому кладовищі. А також вшанували їх пам'ять мітингом-реквієм на горбі Слави.

***Підготувала : Вчитель історії Білобожницької ЗОШ І-ІІІ
ступенів***

Швалюк Людмила Богданівна